

Transcripció íntegra de l'àudio del míting del 10 de setembre de 1976 al pavelló del Congost de Manresa organitzat per l'Assemblea del Bages

(gravació d'uns 90 minuts enregistrada per Lluís Alsedà i Soler i facilitada per Maria Lluïsa Batlle Sanpera)

Intervenció de Josep Badia

Presentació i sentit de la Diada (00'00'' - 04'13'')

Companys, l'Assemblea del Bages, òrgan unitari de l'oposició democràtica a la nostra comarca...

[Aplaudiments, crits]

... m'ha encarregat de fer la presentació d'aquest acte que celebrem avui, aquí, en record i en commemoració de l'11 de setembre.

[Aplaudiments]

Aquesta diada, que el poble ha convertit espontàniament i contundentment en la Diada Nacional de Catalunya!

[Aplaudiments, crits]

És evident, companys, que aquest no és solament un acte commemoratiu i de record dels herois [...] de les nostres llibertats, sinó que és a més, un acte polític en el sentit més ampli i el més noble d'aquest món. En el sentit de preocupació ciutadana, de responsabilitat col·lectiva del què us indico de paraula, i del què amb la vostra presència i amb el vostre entusiasme, afirmem junts el nostre compromís en la defensa de Catalunya.

[Aplaudiments]

En una situació política, social i econòmica, per a Catalunya i per a la resta de l'Estat espanyol, molt greu, conseqüència inevitable de 40 anys de dictadura, de corrupció, d'irresponsabilitat dels poders públics. 40 anys d'amagar i de posposar els vertaders problemes, de buscar solucions per als interessos d'uns quants i no pas per als interessos del poble, de pretendre enlluernar-nos amb un fals progrés, a costa d'endeutar el país fins a extrems gairebé insostenibles. D'alienar-nos amb [...] i amb complicitat decidida perquè no penséssim, perquè no hi veiéssim i, sobretot, per reprimir-nos durament perquè no parléssim, la veu del poble s'aixeca avui més forta que mai per dir d'una vegada: Prou!

[Aplaudiments. Crits: "Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia".]

La lluita de l'Assemblea de Catalunya per la llibertat (04'14" – 10'46")

El poble s'aixeca per reclamar el que és nostre i no ens ha d'atorgar per gràcia ningú: la nostra llibertat. Fa anys que Catalunya ha creat un organisme de lluita i l'ha sostingut a costa de molts sacrificis: de multes, d'empresonaments, de tortures, d'hores, de diners, d'innombrables renunciacions personals. Un organisme que cada vegada es mostra més ampli, més unitari, més eficaç: l'Assemblea de Catalunya.

[Aplaudiments. Crits: "Visca l'Assemblea de Catalunya"]

Aquest és, primordialment, l'instrument de la nostra lluita. Aquesta és la veu del poble sense mistificacions, on obrers, polítics, intel·lectuals, professionals, representants de totes les comarques de la nostra terra, formem un organisme unitari per despertar la consciència col·lectiva del nostre país i per reclamar i aconseguir fer una realitat viva els nostres quatre punts programàtics essencials.

Primer: L'amnistia sense exclusions dels presos i exiliats polítics.

[Aplaudiments]

Segon: El ple exercici de les llibertats democràtiques fonamentals: llibertat de reunió, d'expressió, d'associació -inclòs la sindical-, de manifestació i el dret de vaga.

[Aplaudiments]

Tercer: El restabliment provisional...

[Aplaudiments]

... el restabliment provisional de les institucions i els principis configurats en l'Estatut de 1932 com una expressió concreta d'aquestes llibertats de Catalunya, i com una via per arribar al ple exercici del nostre dret d'autodeterminació.

[Aplaudiments]

I quart: La coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica.

[Aplaudiments]

És evident, amics, que Catalunya viu encara una situació d'esclavitud oficial en molts aspectes essencials, i jo diria vitals, per al seu desenvolupament i per a la seva personalitat com a poble, com a col·lectivitat humana. Una situació que no es resoldrà fins que s'acompleixin les condicions que any rere any, l'Assemblea de Catalunya ve reclamant per a tots els que vivim en aquesta terra (avui, com diu salvador Espriu: "Pobra, bruta i dissortada terra"), i que amb l'esforç de tots hem de fer rica i plena com proclama el nostre himne.

[Aplaudiments. Crits: Visca Catalunya! Visca!]

Per això lluitarem sense deixar-nos enganyar per *leyes de régimenes especiales*, per reformismes, per indults disfressats, per llibertats només per a uns quants polítics i partits domesticats, per toleràncies que s'acaben quan el poder reial vol, per un despotisme il·lustrat amb aparences de democràcia. El poble de Catalunya lluitarà fins que sigui una realitat la nostra plena sobirania.

[Aplaudiments. Crits: Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia]

Denúncia de la mort de Jesús María Zabala (10'47" - 12'49")

Amics, aquesta setmana hi ha hagut un nou mort a causa d'una repressió. Josep [Jesús] Maria Zabala, de Fuenterrabía, ha sigut assassinat mentre es manifestava pacíficament. Us prego, per ell i per a tots els que han caigut en la lluita per la llibertat, que ens posem drets i guardem un minut de silenci amb tot el respecte que mereixen aquests herois.

[Minut de silenci. Aplaudiments. Crits: "Vosaltres, feixistes, sou els terroristes"]

Lectura d'adhesions a càrrec d'Isidre Badia

Presentació i lectura d'adhesions (00'00" – 03'51")

Bé, anem a donar lectura de les adhesions que hi ha hagut en aquest acte. Val a dir que no podrem llegir el text de les adhesions per falta de temps material, però també val a dir que després del míting es farà segurament un dossier on s'hi publicaran totes les adhesions i intervencions que hi ha hagut en aquest míting. Aleshores recomanaríem que tothom qui vulgui fer encara ara una adhesió, pot enviar-ho per escrit i portar-ho aquí a la taula. I tothom qui no tingui temps d'enviar-la ara, però la vulgui enviar després, pot enviar-la després posant-se en contacte amb qualsevol element de l'Assemblea del Bages.

Bé, anem a donar lectura a les adhesions.

Primera adhesió: Secretariat Permanent de l'Assemblea de Catalunya. *[Aplaudiments. Crits: "Visca l'Assemblea de Catalunya"]*.

Comissió local del Congrés de Cultura Catalana. *[Aplaudiments]*

Comissió Intercomarcal del Congrés de Cultura Catalana. *[Aplaudiments]*

Associació Manresana del Folklore *[Aplaudiments]*

Òmnium Cultural. *[Aplaudiments]*

Agrupació Lloiana. *[Aplaudiments]*

Associació d'Assistents Socials. *[Aplaudiments]*

Unió Democràtica de Catalunya. *[Aplaudiments]*

Col·legi de Llicenciats. *[Aplaudiments]*

Associació de Veïns Puigberenguer. *[Aplaudiments]*
Convergència Democràtica de Catalunya. *[Aplaudiments]*
Associació d'Antics Alumnes de l'Institut. *[Aplaudiments]*
Associació d'Antics Alumnes de la Normal. *[Aplaudiments]*

Introducció a la intervenció de Xavier Sitjes (03'52'' - 04' 27'')

Bé, si n'hi ha més, ja continuarem després. Ara us parlarà en Xavier Sitjes, i tractarà el tema històric de l'11 de Setembre i les principals fases d'opressió nacional que hem sofert des d'aleshores fins ara.

Intervenció de Xavier Sitjes

Salutació i presentació de la seva intervenció (00'00'' - 02'22'')

Manresans, gent del Bages, catalans de naixença i d'adopció: a tots la meua abraçada!

[Aplaudiments]

Som aquí per commemorar una data històrica per Catalunya: l'11 de setembre del 1714, data luctuosa, com sabeu i jo ho recordaré, però que ens ha de servir de fita per emprendre un nou camí. És precís per aquest nou camí que hem de començar ara, esbordar cap enrere. Hem de fer una mica d'història. No per entretenir-nos i delectar-nos en el passat, perquè en alguns aspectes va ser un temps millor, sobretot en l'aspecte polític per nostra Catalunya; sinó també perquè ens ha de servir com us deia ara, de guiatge per emprendre un nou camí. Un nou camí que hem d'evitar que faci gaires giragonses. Hem d'evitar que hi donem passos en fals. Hem de seguir un camí dret vers l'objectiu final. Aquest objectiu final és l'autodeterminació a favor de Catalunya, que *al fi i al cap* el Principat no és una regió sola, sinó l'autodeterminació de la nostra nacionalitat que està constituïda per tots els Països Catalans.

[Aplaudiments. Crits: "Ni Espanya, ni França, Països Catalans"].

Les arrels històriques de la sobirania catalana (02'23'' – 04'24'')

L'autodeterminació, si és el poder disposar del nostre propi país segons els nostres desitjos expressats democràticament pel nostre poble, no és pas cosa d'ara, no és pas res que ens haguem inventat fa un temps, d'un temps ençà. És tot mentida. Nosaltres, el nostre país a l'Edat mitjana ja tenia la seva pròpia personalitat política. Podia exercir la seva sobirania. Voluntàriament es va unir amb Aragó i d'aquesta unió en van néixer

uns nous països, el País Valencià i les Illes, que es van [...] de manera voluntària a aquesta confederació catalanoaragonesa.

Va ser, com dic, una unió purament voluntària, no va ser forçada, ni Catalunya ni Aragó van voler imposar mai als nous països conquistats per Jaume el conqueridor, Jaume I, les seves lleis. Sinó que van ser els valencians, van ser els mallorquins, qui van adoptar al seu lliure albir les lleis que els van semblar millor. Aquesta política, inicialment ja de llibertat, adoptada per Catalunya i després [...], seguida pels altres Països Catalans va tenir una fallada: quan Catalunya i Aragó, el reialme de la Confederació catalanoaragonesa, va unir-se amb Castella, no penseu que fos una unió política, va ser una mena d'unió personal dels dos reis. Ells es van casar i una vegada es va acabar el matrimoni per defunció d'Isabel cada país va continuar amb els seus propis designis.

Les relacions Catalunya – Castella a l'edat moderna (04'25" – 07'25")

Però després, aquesta unió personal va materialitzar-se amb unes institucions comunes, però respectant les pròpies de cada nacionalitat. La fallada va ser que els Països Catalans eren aleshores inferiorment, des del punt de vista numèric; era molt superior en nombre el reialme de Madrid. I és clar, això va produir una supeditació de la sobirania, diguem, catalana, de la Confederació catalanoaragonesa a la dels pobles castellans.

I com que la Cort residia a Madrid, la tendència dels monarques de la casa d'Àustria va ser cada vegada poder assimilar més les nacionalitats perifèriques. Així, hi va haver l'intent fallit de Felip IV, inspirat pel comte duc d'Olivares, de sotmetre Catalunya i Portugal a les lleis de Castella. Es va produir la guerra de separació de la qual Portugal en va sortir independitzada, i des d'aleshores no ha tornat a formar part d'Espanya, de l'Estat espanyol. Catalunya va aconseguir reconèixer, després de la guerra, que li fossin respectades les seves pròpies institucions.

I una tercera regió que també s'havia sublevat, Andalusia, va ser la que en va sortir més malparada, perquè va continuar estant subjectada com una simple província a Castella i, a més, subjectada d'una manera feudal a les grans oligarquies dels territoris andalusos, els grans senyors que cada vegada es van fer més absents de la seva regió.

Quan Carles II va morir sense successió, es va promoure una guerra europea, perquè unes potències van posar-se contra les altres perquè hi havia dos bàndols per instaurar en el tron espanyol una persona de la seva dinastia. En aquesta guerra, els països de la Confederació catalanoaragonesa van prendre part per Carles d'Àustria, que després de ser proclamat emperador d'Àustria va anar perdent pes per la causa hispànica i cada vegada els catalans es van trobar més sols. Les potències europees van comptar amb França i Espanya, que estaven aliades i van quedar els catalans sols, els quals, després d'una heroica resistència de 13 mesos, van haver-se de

sotmetre i capitular a les tropes franco-espanyoles. I aquest dia luctuós per Catalunya va ser l'11 de setembre de 1714.

Repressió i revifament de Catalunya (07'26" – 09'53")

Aleshores, i a conseqüència d'això, Felip V, ja rei d'Espanya, de tota Espanya, sense Portugal, i sense Menorca, que va quedar per als anglesos, va instaurar aquí les lleis de Castella. Catalunya, com a conseqüència del Decret de Nova Planta va perdre l'autonomia legislativa, vam perdre el dret a fer les nostres pròpies lleis, vam perdre tota la nostra legislació pública i vam haver d'acceptar la legislació de Castella. Només se'ns va respectar el dret civil. Els valencians, que havien estat derrotats a la batalla d'Almansa el 1707, encara hi van perdre més, perquè inclús van perdre el seu dret civil.

Aleshores va començar la prohibició del català com a idioma oficial. Inclús es va pressionar tot el que van poder perquè l'idioma català desaparegués inclús de la vida privada. Però Catalunya no va morir. Va començar a reaccionar, primer [...], treballant, recuperant-se, fins que el segle passat es promou aquell moviment que tots sabeu, que se'n diu la Renaixença: primer, moviment literari, moviment cultural, que es transformà en polític per reivindicar totes aquelles institucions que s'havien perdut l'any 1714.

Això, després de diversos intents de negociació d'autonomia, es va concretar amb el que se'n va dir la Mancomunitat de Catalunya, és a dir, un organisme administratiu que conjuminava les facultats de les quatre diputacions catalanes i que va fer una tasca cultural molt gran si ho comparem amb els mitjans que tenia.

Després, amb la proclamació de la República s'instal·la la pluralitat que pretén reinstaurar totes les institucions catalanes perdudes l'any 1714 però donant-los, és clar, una nova fisonomia, perquè no en va, havien passat 200 anys.

Aleshores, Catalunya torna a tenir un Parlament que dicta les seves lleis, torna a tenir un govern que les aplica, torna a tenir un Tribunal de Cassació que judica les causes d'una manera definitiva, perquè era, diguem, el Tribunal Suprem de Catalunya.

Les conseqüències del Franquisme (09'54" – 11'46")

Tot això, ja sabem que se'n va anar en orris amb la Guerra Civil. Quan els exèrcits franquistes van posar peu en terra al Principat de Catalunya, quan van ocupar fins al Segre, aleshores es va dictar aquell famós decret de l'any 1938 que derogava totes les institucions pròpies catalanes, derogava l'Estatut de Catalunya, derogava tota la legislació del Parlament català i la jurisprudència del Tribunal de Cassació. I ens va reduir "a pie de igualdad con las demás provincias de España devolviéndoles este honor".

[Xiulets, crits]

Però els pobles, a pesar que els governants de vegades intentin el que se'n diu genocidi, que no sempre genocidi és matar a tothom del poble vençut, sinó mirar de [...] Catalunya no va morir i, clandestinament primer i després cada vegada amb més manifestació, ha anat recuperant-se. I ara estem en aquell moment que havent fallat el Franquisme, havent anat per terra la seva doctrina política ja fa anys, i havent quedat només com un *tinglado*, que diuen els francesos, com un monopoli d'aquestes 200 famílies que s'han fet seu, han pres Espanya com a botí de guerra, i l'han saquejada...

[Aplaudiments]

La resistència de Catalunya (11'47" – 16'33")

Doncs, fallat aquest moment, quan hi ha gent, institucions i òrgans que pretenen continuar aquest *modus vivendi* que s'han creat, el poble no ho concep. [...] Aquí a Catalunya hem tingut la sort que no s'ha perdut l'enteniment i s'ha fet valer l'arma de la raó, que és l'arma més forta. Perquè amb la raó a Catalunya no han vençut mai. Ens han vençut en dues guerres, però amb la raó, mai.

[Aplaudiments]

I aquesta raó l'hem de fer prevaldre i avui que som aquí en commemoració, ja dic, d'aquesta diada luctuosa, però que hem d'esperar que el dia de demà ens serveixi d'exemple i superem aquesta part trista que té i ens serveixi d'esplendorós punt de mira per al final. La nostra meta d'aquest camí que hem d'emprendre des ara, doncs nosaltres l'hem d'observar cada vegada més entusiasmats i més esperançats en aquest futur, mirant aquesta fita final, que és la recuperació de les nostres institucions, en virtut de les quals hem de mirar i aconseguir, primer: (no primer, sí que la diré la primera cosa, però com una de les tantes i simultàniament amb les altres), endegar aquesta economia que ens varen tirar per terra, que després de parlar-nos tant del miracle espanyol, hem vist que era una llufa, que no és veritat, que només era [...] als estrangers i el turisme, i quan [...] tot se n'ha anat per terra. Perquè tot és un pou, és una mentida, és un *tinglado* que han fet per enganyar el poble i que en el fons s'ha provat que no hi havia consistència.

Hem de ser nosaltres, els catalans, que endeguem la nostra pròpia economia. No vol dir això que hem de desentendre'ns de l'economia dels altres països hispans. Nosaltres ens hem de sentir germans d'ells i els hem d'ajudar, perquè molts d'ells (i d'alguns d'aquests països vosaltres en sou oriünds, vosaltres en veniu) estan en molt pitjor situació que nosaltres. Nosaltres ens queixem de Madrid, (diguem-ne Madrid sense voler fer antipaties per la ciutat perquè tots, suposo, que hi tenim bons amics i bones persones), però em refereixo al centralisme. Penseu que a pesar que els catalans diem molt del centralisme, segurament podrien estar molt més queixosos els andalusos, els extremerys i els castellans.

[Aplaudiments]

També amb aquests propis òrgans de govern que reivindicuem, hem de voler potenciar la nostra cultura, que ha estat tan trepitjada, que ha estat tan insultada, que ens han dit que “hablásemos el idioma del imperio”, que se’ns ha discutit, que se’ns ha dit també que “si eres español habla español...”, etcètera, nosaltres ...

[Aplaudiments]

[...] de la nostra cultura no vull dir pas pretendre deixar de costat la dels altres. Penseu, els que sou naturals del nostre país, que hi ha molta gent que ha vingut aquí a ajudar-nos, que ens ha fet l’honor d’escollir la nostra terra com la seva pròpia pàtria d’adopció, que ens han portat aquí les seves famílies i volen que els seus fills siguin catalans. Aquesta gent es mereixen tots els respectes i els hem de tenir les màximes atencions. Per això...

[Aplaudiments]

El camí cap a l'autodeterminació (16'34" – 19'16")

Tot això són objectius, objectius importantíssims, però que no ens han de fer perdre el nostre punt de vista principal, la nostra meta: l'autodeterminació. L'autodeterminació, sabeu què vol dir? Que siguem nosaltres els amos del nostre propi destí. Que siguem nosaltres que diguem si volem estar units amb aquests o amb aquells.

Perquè nosaltres sentim per als altres pobles hispànics afecte de parentiu, afecte de participar tots en un mateix sòl hispànic, en una mateixa terra peninsular, i l'afecte que se'n deriva de molts anys de convivència. Ara bé, aquesta autodeterminació vol dir que si aquesta mà que ara, com tantes altres vegades, hem donat oberta a alguns altres pobles hispànics i que enlloc d'estreñer la nostra mà hi hem rebut una [...], si això es repeteix, penseu que nosaltres tenim dret, aquell dia, a tancar la mà. I si la nostra potència és suficient, prendre una determinació que sigui dir no. No, i s'ha acabat.

[Aplaudiments]

No siguem pessimistes perquè sembla que els aires que bufen fa un quant temps no són pas aquests, de que per altra part, els nostres contrincants, haguem de rebre [...]. Sembla que la gent s'obre a les nostres aspiracions i comprèn les nostres necessitats.

Per tant, puguem donar-los l'abraçada, i esperem que ens sigui corresposta i poder constituir una federació de pobles hispànics en què cadascú tingui la seva personalitat, que no hi hagi ningú que es dediqui a manar a cap dels altres, i que uns ens puguem ajudar als altres, que els més rics puguin ajudar els més pobres però que tots plegats, seguim units i ens ajudem. Moltes gràcies.

[Aplaudiments]

Lectura d'adhesions a càrrec d'Isidre Badia

Lectura d'adhesions (00'00" - 04'44")

Continuem amb la lectura d'adhesions a l'acte:

Comitè local del Partit Socialista Unificat de Catalunya. *[Aplaudiments]*

Centre Excursionista de la Comarca del Bages. *[Aplaudiments]*

Unió de Pagesos de la Comarca del Bages. *[Aplaudiments]*

Assemblea Democràtica [...]. *[Aplaudiments]*

Associació de Veïns del Xup. *[Aplaudiments]*

Congrés pel Partit Socialista de Catalunya. *[Aplaudiments]*

Associació de Veïns de la Carretera Santpedor. *[Aplaudiments]*

Comissions Obreres. *[Aplaudiments i crits: "Vivan las Comisiones Obreras"]*

Associació de Veïns de la Plaça Catalunya. *[Aplaudiments]*

Nucli de l'Assemblea Democràtica de Callús. *[Aplaudiments]*

Cercle de Joves Socialistes del Bages. *[Aplaudiments]*

Partit Carlí de Catalunya. *[Aplaudiments]*

Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans. *[Aplaudiments]*

Secretariat permanent de la Marxa de la Llibertat. *[Aplaudiments i crits: "Poble català posa't a caminar"]*

Associació de pares d'alumnes de l'Institut. *[Aplaudiments]*

Introducció a la intervenció de Maria Dolors Estrada (04'45" - 05'03")

Ara us parlarà la Maria Dolors Estrada i us explicarà el per què de l'Estatut avui en el camp de l'ensenyament i de la cultura.

[Aplaudiments]

Intervenció de Maria Dolors Estrada

La persecució de la llengua catalana (00'00" - 02'57")

[...] des de l'11 de setembre de 1714.

[Aplaudiments]

Llevat dels anys del 31 al 39, quan Catalunya tornà a gaudir d'una certa sobirania pròpia, la nació catalana ha estat sotmesa a un genocidi cultural, agreujat per aquests 40 anys de negre feixisme. Encara recordarem, i sinó cal recordar-ho, després de l'entrada de *los nacionales* frases com aquella de "perros catalanes", "rojos separatistes", "hablad la lengua del imperio".

[Xiulets, crits]

Però no cal anar tan lluny. Últimament, davant de la presa de consciència del poble, ens fan servir arguments més refinats com ara el que som bilingües, que el català està a les mateixes condicions que el castellà, que serveix per estar per casa, però que no serveix com a llengua científica.

[Xiulets, crits]

Concretament, com va dir el *presidente* Suárez: “*Es idiota pensar un bachillerato en catalán*” perquè no serveix per ensenyar química nuclear. Nosaltres...

[Xiulets, crits]

Nosaltres hem de dir no al Senyor Suárez i no a tots els imperialistes que parlen per la seva boca. No.

[Crits: “Suárez dimissió per feixista i per cabró”]

Per un ensenyament en català, públic, popular i democràtic (02’58” – 05’05”)

El català vol tenir pura i simplement els drets que té qualsevol llengua d’una nació sobirana. Per tant, no volem l’ensenyament del català com aquell que estudia francès o italià, sinó que volem l’ensenyament en català a tots els nivells.

[Aplaudiments]

Però perquè l’ensenyament sigui català cal que el contingut també en sigui. Ens cal conèixer la nostra història, la nostra geografia, la nostra economia. No volem que ens amaguin més el nostre país.

[Aplaudiments]

L’ensenyament tampoc seria català, però, si només les classes privilegiades hi tinguessin accés, i en canvi, les classes populars n’estessin marginades. És per això que entenem l’ensenyament com un servei públic, i denunciem tota idea de lucre privat o de servei a interessos particulars de grups de la dita classe privilegiada.

[Aplaudiments]

Reclamem, doncs, des d’ara, un ensenyament públic i gratuït.

[Aplaudiments]

Finalment, l’ensenyament a casa nostra no pot continuar sent vehicle de difusió d’una ideologia determinada, ni pot continuar estant planificada lluny de Catalunya i de dalt a baix.

Això és: la planificació ha de ser decidida amb el control i la participació directa de totes les forces socials populars: associacions de pares, associacions de veïns i altres. Per tant, per un ensenyament català, popular i democràtic, necessitem com a mínim una Catalunya autònoma.

[Aplaudiments]

La inferioritat de la llengua catalana a l'espai públic (05'06" – 06'06")

Seria però, tancar-se els ulls, creure's que solucionant la qüestió de l'ensenyament es resol el problema de la nostra cultura. Vivim en una societat on els mitjans de comunicació han pres una importància fonamental comparada amb la que tenien als anys 30.

Avui dia, quan posseïm només un diari en català, el 99% de la programació de la ràdio és en castellà i l'espai dedicat per la televisió és ridícul i no arriba ni tan sols al País Valencià, no podem tolerar que per més temps uns mitjans de difusió tan absolutament poderosos com aquests estiguin centralitzats la majoria a Madrid i controlats en general pels grups econòmics d'ideologia conservadora i en alguns casos feixista, ignorant la realitat, la vida quotidiana de les diferents nacions ibèriques. Volem, doncs, una premsa, una ràdio, i una televisió i un cinema catalans i democràtics.

[Aplaudiments]

La integració a Catalunya i el Congrés de Cultura Catalana (06'07" – 07'55")

No volem continuar endavant sense fer esment a una qüestió que també ens afecta. És l'existència, als Països Catalans, d'una nombrosa població immigrada originària de la resta d'Estat espanyol. Hem de dir ben alt que és català tothom qui viu i treballa a Catalunya.

[Aplaudiments]

No podem considerar catalans les forces d'ocupació i els que viuen a costa de Catalunya, sigui quin sigui el seu origen.

[Aplaudiments]

Deixant de banda, doncs, els ocupants i els vividors, tota la resta de la població catalana, sigui immigrada o no, té dret i de fet ho fa, de participar de ple en la cultura catalana amb les seves particulars aportacions.

Finalment, la cultura cal entendre-la en un ampli sentit sociològic, i així ho fa el Congrés de Cultura Catalana que intenta ser una reflexió de tot el poble dels Països Catalans, sobre els seus problemes i les seves aspiracions. Aspiracions que desborden l'aspecte estrictament lingüístic i educacional per abastar d'altres aspectes

també fonamentals de la nostra situació. Caldrà participar, doncs, al Congrés per atacar l'arrel dels nostres mals, i així, enfront dels dèficits sanitaris, volem una sanitat descentralitzada i amb control democràtic.

[Aplaudiments]

El restabliment de les institucions democràtiques (07'56" – 09'49")

Enfront del caos urbanístic i la manca de serveis als barris, volem una planificació urbana al servei del poble.

[Aplaudiments]

Enfront d'unes institucions municipals i antidemocràtiques, volem uns ajuntaments democràtics i amb àmplia autonomia.

[Aplaudiments]

Enfront de les desigualtats comarcals, una ordenació territorial feta des de Catalunya i enfront de la sortida de capital de Catalunya, volem una economia amb diferenciació autònoma.

[Aplaudiments]

Però perquè totes aquestes deficiències acabin i les nostres aspiracions siguin una realitat, necessitem, i la història del 31 al 39 ens ho ensenya, un organisme que retorni mínimament la sobirania al poble català. Aquest organisme no pot ser altre que el de la Generalitat.

[Aplaudiments]

Els nostres problemes ens els hem de resoldre des d'aquí, necessitem l'Estatut d'Autonomia com a primer pas cap a l'autodeterminació del poble català.

[Aplaudiments]

Lectura d'adhesions a càrrec d'Isidre Badia

Avís a un assistent per deixar-se els llums del cotxe oberts (00'00" – 00'30")

Abans de continuar amb la llista d'adhesions, preguem a Antoni Arjona Arjona que si pot sortir a fora, té els llums del cotxe encesos. Que com que l'energia s'apuja i tot s'apuja, que vagi a apagar-los. Antoni Arjona Arjona.

Lectura d'adhesions (00'31" – 03'34")

Bé, continuem amb la llista d'adhesions:

Delegació comarcal del Col·legi de Metges. *[Aplaudiments]*

Un grup de 35 treballadors de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Manresa.

[Aplaudiments]

Lingua Club *[Aplaudiments]*

Organització del Bages de la Joventut Comunista de Catalunya. *[Aplaudiments]*

Grup de càrrecs sindicals i treballadors de la Pirelli. *[Aplaudiments]*

Grup de càrrecs sindicals de Banca. *[Aplaudiments]*

Junta sindical de la Caixa d'Estalvis. *[Aplaudiments]*

Grup de càrrecs sindicals d'Auxiliar Tèxtil de Manresa. *[Aplaudiments]*

Organitzadors de la II Escola d'estiu de Manresa i comarca. *[Aplaudiments]*

Vocals provincials de l'UGT de l'Ensenyament de Manresa. *[Aplaudiments]*

9 càrrecs sindicals de Lemmerz. *[Aplaudiments]*

Corresponsalia del Telexprés. *[Aplaudiments]*

Escola de Formació Social Torras i Bages. *[Aplaudiments]*

Joventuts Musicals de Manresa. *[Aplaudiments]*

Assemblea Democràtica de Sallent. *[Aplaudiments]*

30 treballadors de SAF. *[Aplaudiments]*

Assemblea Democràtica de Navarcles. *[Aplaudiments]*

Introducció a la intervenció de Joan Tatjé (03'35" - 04'00")

Seguidament us parlarà en Joan Tatjé sobre el problema de la pagesia i el perquè de l'Estatut en aquest sector.

Intervenció de Joan Tatjé

La mala gestió del franquisme en el món agrari (00'00"- 00'33")

La situació al camp està malament. Molts pagesos han *tingut de* plegar, i els joves no s'hi volen quedar a treballar perquè no hi ha *pervindre*. Hi ha uns problemes molt greus que durant 40 anys s'han deixat de banda. És més, quan hem intentat plantejar-los seriosament, moltes vegades la resposta ha sigut cop d'estaca o prohibició.

[Aplaudiments]

Demanda d'una política agrària arrelada al territori (00'34" – 01'37")

Als pagesos ens interessa l'Estatut d'Autonomia perquè l'agricultura està clarament diferenciada a l'Estat espanyol. Quina similitud hi ha entre les característiques i

problemes de l'agricultura gallega, andalusa o catalana? Cap! Com poden ser dictades unes lleis iguals des de Madrid per a tots? Necessitem una política agrària que parteixi de la realitat de les nostres comarques, dels treballadors del nostre camp, de nosaltres, pagesos que treballem la terra. Per això necessitem un govern autònom.

[Aplaudiments]

Aquesta autonomia ha de donar joc i respectar la realitat de les comarques i vegueries. Els problemes dels pagesos i ramaders del Bages no són iguals, ni molt menys, que els dels agricultors de Lleida, o dels jornalers del Delta de l'Ebre.

L'exemple de la Llei de Contractes de Conreu de 1934 (01'38" – 05'04")

Tenim, per exemple, en el període de la Generalitat, en què varen ser dictades unes lleis molt favorables per a nosaltres, pagesos treballadors del camp, i que ara aniré descobrint: La Llei de Contractes de Conreu del 1934.

[Aplaudiments]

En aquesta llei hi ha una preocupació per la terra justa, que el pagès pugui viure dignament amb el seu treball, una seguretat a l'explotació per a ell i els seus fills, una possibilitat d'accés a la propietat de la terra que es treballa. Aquest punt és molt important i és el desig profund de tot masover i parcer. Comparat amb la plataforma reivindicativa sobre contractes de conreu de la Unió de Pagesos...

[Aplaudiments. Crits: "Visca la Unió de Pagesos"]

... podem veure que la major part d'aspiracions ja hi estaven recollides, en aquesta llei. I, és més, la possibilitat d'accés a la propietat de la terra encara no es planteja en aquesta plataforma, així com la participació en la plusvàlua de les terres per part de l'arrendatari en cas de venda de la propietat.

El Decret d'Explotació de la Terra de 1938 és un cas claríssim d'adaptació al nostre camp i a les necessitats de la pagesia. Vol preservar l'explotació familiar, mantenint una preocupació de la Llei de Contractes de Conreu de la terra justa per viure. Permet les explotacions amb jornalers, amb la coparticipació de beneficis i propicia les explotacions col·lectives.

Veiem com hi ha un respecte als sentiments arrelats dels pagesos, explotacions familiars, assegurant els desitjos d'una vida digna amb terra suficient, possibilitat de noves formes de propietat, més en consonància amb uns mitjans de producció moderns: explotacions col·lectives.

És evident que no podem adaptar aquestes lleis a la realitat actual, donat que les circumstàncies tècniques i econòmiques han variat. Però l'esperit amb què van ser fetes continua vigent.

[Aplaudiments]

Però els masovers i parcers, que vivim en la inseguretat que ens puguin treure quan el propietari vulgui, volem una nova llei de contractes de conreu. La terra ha de ser per a qui la treballa.

[Aplaudiments]

La problemàtica de l'especulació i dels preus (05'05'' – 06'43'')

Però tots els pagesos tenim uns greus problemes que se solucionen o ens veurem obligats a plegar. S'ha d'acabar amb l'especulació de les terres, amb el negoci dels que compren i venen finques sense donar cop.

[Aplaudiments]

No volem que les ciutats o indústries s'emportin les millors terres o regatges.

Exigim uns preus justos dels productes del camp. El que cobrem és el nostre jornal. I no us cregueu que cobrem molt: aquest estiu veníem els préssecs a 7 pessetes, i a la botiga els compràveu a 15 o a 20 pessetes/quilo.

[Xiulets]

Que s'acabi el frau de productes *alimenticis*. El 40% del vi que es ven a l'Estat espanyol està adulterat.

A nosaltres, els pagesos, ens treuen el suc per dalt i per baix. Ens fan pagar cars els adobs, les llavors i maquinàries, mentre que ens paguen ben barats els nostres productes. Hi ha molta gent entremig que actua com a monopoli amb poc risc i fent un bon negoci. Hem de fer front contra aquest monopoli, sinó tota la ramaderia quedarà a mans d'empreses capitalistes, amb les seves granges i integracions. Volem unes cooperatives democràtiques, al servei i amb participació de tots els seus socis.

[Aplaudiments]

Necessitat de democratització (06'44'' - 08'00'')

Exigim un sindicat unitari, democràtic, independent i representatiu de tots els que treballen a l'agricultura o a la ramaderia.

[Aplaudiments]

També exigim uns serveis i equipaments al camp. Una seguretat social com tothom, unes mateixes possibilitats d'estudi, una bona assistència sanitària. No som ciutadans de segona categoria.

[Aplaudiments]

Per això, nosaltres, pagesos treballadors de la terra, veiem la necessitat d'un Estatut d'Autonomia, d'un govern de Catalunya, perquè puguem començar a solucionar els problemes de la nostra agricultura. 40 anys de govern centralista des de Madrid ens han mostrat amb una total evidència que des d'allà no ens solucionaran mai res.

[Aplaudiments]

Lectura d'adhesions a càrrec d'Isidre Badia

Lectura d'adhesions (00'00" – 00'27")

Continuem amb les adhesions:

Càrrecs sindicals de Bertrand i Serra. *[Aplaudiments]*

Auxília Manresa. *[Aplaudiments]*

Introducció a la intervenció de Sebastià Vives (00'28" - 00'46")

Ara parlarà en Sebastià Vives que exposarà el perquè de l'Estatut i el perquè en el moviment obrer.

Intervenció de Sebastià Vives

La defensa obrera dels interessos nacionals de Catalunya (00'00"- 01'53")

[...] tots. Vull començar agraint a tots l'assistència a aquest míting commemoratiu de la Diada Nacional de Catalunya. Amb la vostra lluita, amb la lluita de tots, anem recorrent el camí cap a la llibertat, del qual aquest acte n'és una fita importat. Els companys que m'han precedit han presentat de forma encertada el perquè d'aquest acte d'avui. Han presentat també la importància d'aquesta jornada de l'11 de setembre, diada commemorativa de la Festa Nacional de Catalunya. Em toca desglossar a mi el paper que ha tingut i que ha de tenir la classe obrera davant d'aquesta situació.

Ha sigut de sempre que la classe obrera ha lluitat conjuntament amb d'altres sectors per la defensa dels interessos nacionals de Catalunya

Ja en els seus orígens els segadors foren els primers en sublevar-se i en posar-se en contra el centralisme autocràtic i en favor de la defensa dels interessos nacionals de Catalunya. Va ser també en el referèndum massiu de l'Estatut d'Autonomia de l'any 1931 que els treballadors catalans van defensar els drets de tot el poble català a l'autodeterminació. I va ser també durant el període de la República i de la Guerra que pels interessos nacionals de Catalunya els treballadors van agafar les armes i van donar suport a la legalitat republicana i al govern de la Generalitat.

[Aplaudiments]

L'opressió del franquisme (01'54'' – 03'29'')

Durant aquests 40 anys el feixisme, degut al seu caràcter antidemocràtic, ha mantingut a tots els pobles d'Espanya marginats de qualsevol mena de participació en els afers públics. En moltes zones de la península, potencialment molt riques, zones on es podrien haver desenvolupat nuclis industrials, degut a la política feixista d'explotació s'han vist completament abandonats. El camp, per falta de protecció ha sigut completament abandonat.

Pobles sencers d'Andalusia, Extremadura o d'altres llocs han quedat completament buits i a mans dels terratinents. Això ha fet que a Catalunya i a d'altres llocs d'Espanya, es concentrassin milions de treballadors immigrants que han hagut de deixar les seves terres, la seva gent i les seves costums i han hagut de situar-se a Catalunya, no sols en unes condicions duríssimes d'explotació sinó també de marginació social, vivint en barriades sense els mínims principis assistencials: sense centres d'esport, sense centres culturals, sense cap mena de possibilitat de desenvolupar la seva cultura d'origen ni d'integrar-se dins de la societat catalana. Això demostra ben clarament que la dictadura ha sigut opressora per tots els pobles i nacions de l'Estat espanyol.

[Aplaudiments]

El desemparament dels treballadors i la necessitat de lluita (03'30'' – 06'23'')

Tant els treballadors vinguts de fora com els que han nascut aquí hem pagat el desordre del desenvolupament econòmic d'aquests 40 anys. L'hem pagat i l'estem pagant avui amb l'encariment de la vida que no podem deturar per falta d'instruments democràtics de control. L'estem pagant amb la crisi econòmica on tants i tants treballadors estan sense feina, en molts casos sense cap ajuda econòmica, sense seguretat social i sense cap mena de possibilitat de trobar un altre lloc de treball. Hem patit aquesta situació sota la vigilància d'un sindicat vertical que ha actuat d'instrument de denúncia i de repressió sobre els treballadors. Hem vist, com mentre que per una banda els preus i les condicions de vida cada cop eren més dures, nosaltres moltes vegades no podíem aconseguir les nostres reivindicacions perquè la repressió era utilitzada contra els treballadors.

Per tot això, els treballadors ens estem preparant de cara a mobilitzar-nos per poder aconseguir les nostres aspiracions socials i econòmiques. Tornarem a plantejar ara, en aquesta pròxima tardor, les nostres plataformes reivindicatives.

Necessitem jornals dignes i millors condicions de treball. Necessitem jornades laborals més curtes per poder desenvolupar les nostres aspiracions socials i culturals. Sols això ens permetrà ser ciutadans de Catalunya amb tots els drets.

Web "El míting de la Diada Nacional del 1976 a Manresa"

<http://www.memoria.cat/diada1976>

[Aplaudiments]

Davant d'aquesta perspectiva, els treballadors cada cop estem més units. Estem segurs que amb la llibertat política, malgrat els intents del règim de dirigir-nos, podrem anar ben aviat cap a la plena unitat sindical.

El feixisme ha volgut crear diferències entre catalans i no catalans, ha volgut crear divisions i enfrontaments. Tot això ha sigut un complet fracàs. Avui els treballadors estem plenament units en la lluita per la llibertat i la democràcia.

[Aplaudiments]

Avui, tots els que vivim i treballem a Catalunya ens sentim catalans. Avui, al carrer, en les manifestacions, no hi ha cap diferència entre els emigrants i els que no són emigrants. Tots estem per la llibertat...

[Aplaudiments]

Tots estem per la llibertat, l'amnistia i per l'Estatut d'Autonomia.

[Aplaudiments]

El reformisme i la repressió (06'24" – 08'19")

Enfront aquesta situació, la política reformista portada primer pel govern Arias-Fraga i ara per en Suárez, no vol canviar res. Sols està deixant morts pels carrers. Avui ha sigut Jesús María Zabala mort per la Guardia Civil a Fuenterrabía, ahir va ser Javier Verdejo a Almería. Abans d'ahir va ser Begoña Menchaca a Santurtzi, Montejurra i Vitoria. Tots estan presents en nosaltres.

[Aplaudiments. Crits: "Vosaltres, feixistes, sou els terroristes"].

La política reformista de tolerància no pretén marxar cap a la llibertat, sinó que per una banda, pretén destruir la unitat de l'oposició i enfrontar entre si les forces polítiques democràtiques. I per altra banda pretén marginalitzar determinades forces polítiques i socials que s'han distingit en la defensa dels interessos de la classe obrera i de les nacionalitats.

El recent decret d'amnistia, tot i ser una victòria del poble, no és l'amnistia per la que nosaltres lluitem. A la presó i a l'estranger queden molts homes i dones que han lluitat per la llibertat i la democràcia. I deixa també al carrer a tants i tants treballadors despatxats de les seves empreses i per als qui nosaltres exigim l'amnistia laboral sense exclusions.

La necessitat de llibertats plenes (08'20" – 11' 48")

Els treballadors també estem per la reconciliació, però aquesta reconciliació sols es pot donar en un marc d'amnistia sense exclusions i amb les llibertats plenes. Tot el temps que duri aquesta situació de provisionalitat, sense el clar reconeixement dels drets del poble, només pot servir per *sentar* les bases de futures dificultats a la nova i futura vida democràtica que tots desitgem per ara mateix.

Aquesta lluita per la llibertat de Catalunya no es pot deslligar del reconeixement del seu dret com a nació. Vulguin o no vulguin, som una nació dins de l'Estat Espanyol.

[Aplaudiments]

La lluita pel restabliment provisional de les institucions i dels principis configurats a l'Estatut de 1932 i la lluita pel govern provisional de la Generalitat, no es poden marginar. És un dret que cal restituir al poble català i que els treballadors que vivim i treballem a Catalunya fem nostre.

[Aplaudiments]

Que cap treballador es pensi que aquesta lluita pels drets nacionals de Catalunya significa oblidar la solidaritat de classe entre tots els treballadors de l'Estat espanyol. Els nostres vincles de solidaritat són molt grans i ningú els pot destruir.

[Aplaudiments]

Nosaltres pensem que Catalunya no pot ser lliure si no són lliures tots els pobles i nacions d'Espanya.

[Aplaudiments]

En aquest sentit, els acords de la reunió de Madrid del dia 4 amb Coordinació Democràtica, on es reconeix el dret de Catalunya, Euskadi i Galícia als seus Estatuts d'Autonomia, són de gran importància per al nostre futur. En base a aquests acords, en base a una cada vegada més àmplia unitat de la oposició i en base, sobretot, a la mobilització de tots, podrà establir-se una negociació amb el Govern que ens permeti conquerir la llibertat.

Cal per tot això que els treballadors estiguem més presents cada dia dins dels organismes unitaris de l'oposició catalana. Cal reforçar l'Assemblea de Catalunya i en el nostre cas l'Assemblea del Bages. Cal *apoiar* amb la lluita els seus programes concrets d'alternativa democràtica municipal. Cal lluitar per ajuntaments democràtics on la resolució dels nostres problemes socials, on la cultura i la llengua de Catalunya estiguin a l'abast de tots. Per això cal fer la crida "llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia" i que la formació d'un govern de la Generalitat sigui una crida feta a cada fàbrica, a cada taller i a cada oficina. Aquest 11 de setembre del 1976, que avui és més que mai una jornada de lluita contra la dictadura, no s'ha de quedar en una diada. Ha de ser una perspectiva diària de tots, en la nostra ja llarga lluita per la llibertat i la democràcia a Catalunya.

[Aplaudiments]

Per l'amnistia total sense exclusions, per les llibertats polítiques i les sindicals, pel reconeixement nacional de Catalunya: Visca l'Assemblea de Catalunya!

[Crics: "Visca!" "Visca l'Assemblea de Catalunya"].

Lectura d'adhesions a càrrec d'Isidre Badia

(00'00" – 00'26")

Continuem amb les adhesions:

Un grup de bascos a Manresa. [Aplaudiments]

Grup d'escoltes Cardenal [...]. [Aplaudiments]

[...] per demà, el míting de Sant Boi organitzat per l'Assemblea de Catalunya.

[Aplaudiments]

Intervenció de Josep Badia

Resum de les intervencions (00'00" – 00'55")

Bé, després de les intervencions de tots els meus companys, és quasi un acte protocol·lari tornar a intervenir jo per fer un resum breu de tot *lo* molt i de molt contingut que ens han expressat en tots els aspectes que fan relació a totes les coses que afecten al nostre poble, a tots els sectors del nostre poble, al sector obrer, al sector pagès, al sector de l'ensenyament, a tots els sectors del nostre poble, la reconquesta que estem *empenyats* a portar a terme de l'Estatut de 1932 i les llibertats que això representa.

[Aplaudiments]

La reclamació de l'Estatut de 1932 (00'56" – 03'35")

Catalunya reclama l'Estatut del 32. Per què necessitem l'Estatut? Amb tot i les seves limitacions, amb tot i la seva antiguitat històrica, l'Estatut representa per a Catalunya la instauració de 3 òrgans essencials: el Govern de la Generalitat, el Parlament català i el Tribunal de Cassació.

Representa, i així ho afirmem clarament, un pas provisional, però un pas necessari per què puguem exercir el nostre dret a l'autodeterminació. És a dir, perquè puguem manifestar com volem el nostre país i quines relacions subsidiàries, de germanor, de solidaritat, quins lligams orgànics i polítics volem amb la resta de pobles i nacionalitats

de l'Estat espanyol. L'Estatut és necessari perquè puguem fer d'una vegada per sempre d'Espanya el fruit d'un pacte, no el fruit de cap imposició.

[Aplaudiments]

Necessitem l'Estatut perquè sigui reconeguda la nostra personalitat nacional i perquè sigui normal l'exercici entre nosaltres de les llibertats democràtiques. Perquè els nostres ajuntaments els puguem escollir entre tots i es deguin al poble, no es deguin a "instancias superiores", que vol dir el poder central.

[Aplaudiments]

El necessitem per poder ordenar el nostre país, la nostra agricultura, la nostra indústria, les nostres ciutats, i acabar amb l'especulació, la imprevisió i el caos, perquè puguem refer la nostra naturalesa i puguem respectar-la evitant la degradació constant que avui sofreix. Perquè puguem conèixer la nostra història i parlar la nostra llengua. Perquè puguem tenir la nostra cultura i elevar-la a la categoria que mereix per a tots els nostres fills. Perquè puguem organitzar la nostra sanitat, els nostres esports, les nostres carreteres, etc., etc., i centenars d'etcèteres més.

En una paraula: per fer que tots els fills de Catalunya, que tots els que viuen i treballen junts, i amb el nostre esforç, construïm un país gran, civilitzat, culte, agradable i digne. Per això és necessari l'esforç de tots.

El paper de les assemblees locals (03'36" – 04'23")

Primer, l'esforç unitari de recolzament a l'Assemblea de Catalunya, de recolzament a l'Assemblea del Bages i la creació d'assemblees locals a tots els pobles del nostre país.

[Aplaudiments]

Les assemblees locals seran el lloc on es trobin, on discuteixin, on projectin, on treballin tots els ciutadans conscients i democràtics per assolir aquests objectius. Pensem tots en la responsabilitat d'aquesta hora. Que mai més no ens puguin dir els nostres fills: "Què vares fer tu per Catalunya en els moments difícils?"

[Aplaudiments]

Cloenda (04'24" - 04'58")

I com a punt final, perquè ens allargaríem massa, expressant això que surt de tots de dintre, com a primer i immediat pas us convoquem a tots a engalanar els vostres balcons amb la nostra senyera demà, 11 de setembre, a assistir tots els que pugueu al míting de Sant Boi, i a recolzar la clausura de la Marxa de Llibertats aquest diumenge a Poblet.

Companys, visca Catalunya!

[Crits: Visca! Aplaudiments]

Interpretació de l'himne nacional de Catalunya, Els Segadors

(00'00" – 02'43")

Com a cloenda cantarem Els Segadors.

[Cant d'"Els Segadors"]